

CS Görsel Arşivi Web Raporu

7 Şubat 2022

Raporun Kapsamı ve Yöntemi

Bu raporda, Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği'nin, basın ve medya çalışanlarının hazırladığı cinsel şiddet haberlerinde kullanılmak üzere erişime açtığı çevrim içi Görsel Arşiv'de yer alan ve dernek tarafından Kasım 2021'den itibaren MINT ekibiyle paylaşılan fotoğrafların, web üstünde hangi mecralarda ve nasıl kullanıldığı incelenmiştir. Görsellerin internette yayılımının yanı sıra, içerik yönetim sistemindeki görsel indirme verileri de değerlendirilerek gözlemler ve öneriler paylaşılmıştır.

İlk aşamadaki web taramasında, Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği'nin sağladığı Görsel Arşiv'den sağladığı 326 adet görselin hangi internet sitesinde, ne zaman yayımlandığı, ayrıca fotoğraf imzasının nasıl kullanıldığı araştırılmış ve kayıt altına alınmıştır. Bu aşamada temel yöntem olarak tersine görsel arama (reverse image search) kullanılmıştır. Google Image Search, TinEye, Bing Visual Search ve Prepostseo Reverse Image Searcher başta olmak üzere sektörde standart olan bir dizi dijital araçla tüm görseller tek tek ve manuel olarak taranmıştır. Aynı işleve sahip birden fazla aracın kullanılma nedeni, zaman zaman birinin saptayamadığı görseli diğerinin saptayabilmesidir.

Bununla birlikte bu tür araştırmalarda hiçbir aracın saptamayadığı görseller olabilmekte veya manuel çalışma sırasında hata ve eksikler oluşabilmektedir. Bu araştırma bağlamında bir başka zorluk, görselin kayda değer bir oranda editoryal değerliklik yapılarak yayımlanmasıdır. Yapay zekâ ve makine öğrenme yöntemiyle çalışan söz konusu dijital araçlar, belirli bir eşiğin üstünde oranda kırılmış yahut deforme edilmiş bir görseli saptayamayabilir. Ancak bu tür hata ve eksiklerin, endüstri standardına göre tüm bulguların %5'ini geçmesi öngörülmez.

İkinci aşamada indirme verileri incelenirken Görsel Arşiv içerik yönetim sisteminin dâhili paneli kullanılmış, 9 kez ve daha fazla indirilen 60 görselin analizi yapılmıştır. En çok indirilen görselleri hangi kullanıcıların arşive yüklediği gibi ayrıntıların yanı sıra bu görsellerin temaları da görsel içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir.

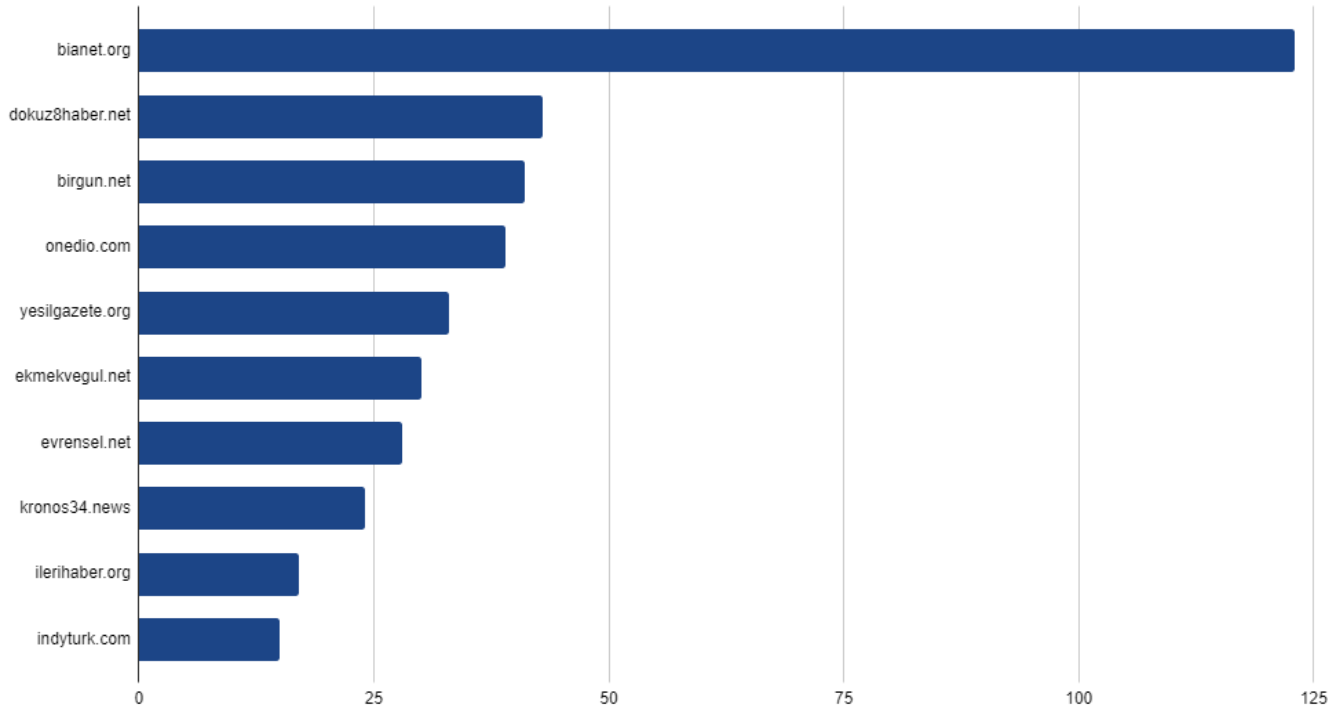
Ana tarama dönemi Ocak 2020 - Ocak 2022 aralığını kapsamaktadır. Bununla birlikte yayıncıların 2011-2019 dönemine tarihlendirdikleri 41 adet içerikte de CS Görsel Arşiv eserlerinin kullanıldığı gözlenmiştir. Editörün yayın tarihini sonradan değiştirmesi mümkündür ve örneğin yeni bir yayına, çok eski bir tarih de atılabilir. Bu çalışmada yayıncıların sayfada verdiği tarihler esas alınmıştır.

Web Taramasında Öne Çıkan Bulgular

İlgili görselin orijinal bağlantısını, görseli kullanan web sitelerini, bu sitenin görseli kullanma tarihini ve görselde kullandığı imzayı da içeren ayrıntılı veriler, tarama çalışması sonucu oluşturulan [şu e-tabloda](#) sunulmuştur. Özgün görsel bağlantısı, tekil olarak tüm sitelerin görsel kullanım sayıları, en çok kullanılan görsellerin listesi ve toplam yayın sayısının aylık gidişatı da bu e-tabloda yer almaktadır.

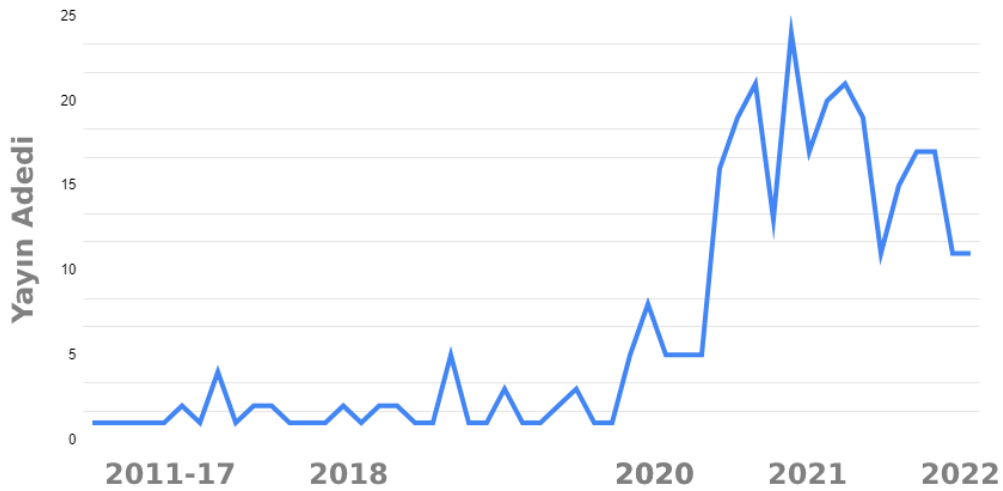
Öne çıkan bulgular ise şöyledir:

- 326 adet görselin 805 adet web sayfasında kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu sayfaların büyük bölümü haber sitelerine aittir.
- Bu görseller toplam 212 farklı sitede (tekil) yayımlanmıştır. CS Görsel Arşivi'ni en çok kullanan 10 site ise şöyledir:

- Bu siteler, söz konusu görselleri 475 sayfada imzalı, 362 sayfada ise imzasız olarak kullanmıştır. Hangi sayfalarda fotoğrafların imzasız olarak kullanıldığı, ekte sunulan e-tablodaki filtre yardımıyla görülebilir.
- İmza bilgisini veren siteler genellikle hem fotoğrafçının ismini, hem de csgorsel.org alan adını not düşmektedir. "Fotoğraf," "Görsel," "Photo," "Manşet fotoğrafı" ve "Kapak fotoğrafı" gibi ifadeler sıklıkla imza kısmının sunuşunda yer almaktadır. Independent Türkçe'nin bir haberinde olduğu gibi az sayıda sayfada, "Fotoğraf: Sosyal medya" türünden bir imza da görülebilmektedir.
- Görsellerin yayımlandığı sitelerde genelde tarih bilgisi de verilmektedir. Bazı sayfalarda "2 ay önce" gibi ifadeler kullanıldığından yayın günü tam tespit edilemese de bunlar ender örneklerdir. Kesin tarih belirtilmeyen 18 yayın saptanmıştır.
- Gündelik bazda yayın tarihlerine bakıldığında görsellerin sürekli ve düzenli bir şekilde yayıldığı, web üstünde viral bir etki oluşturmadıkları görülmüştür. Sadece 21 Temmuz 2021 ve 15 Aralık 2020 tarihlerinde 2'şer sayfada CS Arşiv görsellerinin yayımlandığı saptanmıştır. Diğer tüm günlerde bu sayı 1'dir.
- Çok eski tarihli birkaç görsel kullanımı da saptanmakla birlikte tam tarihli olarak kullanılan 326 görselden 287'si son 2 yıl içinde yayımlanmıştır.
- Görsellerin web ortamında yayın sayıları 2020 boyunca sürekli artmış, 2021 temmuzundan itibaren ise düşüşe geçmiştir. Son olarak 2022 Ocak ayında görsellerin 11 adet web yayını saptanmıştır. Bu dönemdeki aylık gidişat yayın sayısına göre şöyledir:

Aylara Göre Yayımlanan Görsel Sayısı

Araştırmanın ikinci bölümünde Görsel Arşiv'in içerik yönetim sistemi verileri ele alınmış, bu verilere göre en çok indirilen görseller (9 kez ve daha fazla indirilen 60 adet fotoğraf) incelenmiştir. İndirme sayılarının yanı sıra görsel temalara ve kullanıcılara göre de bir değerlendirme yapılmıştır.

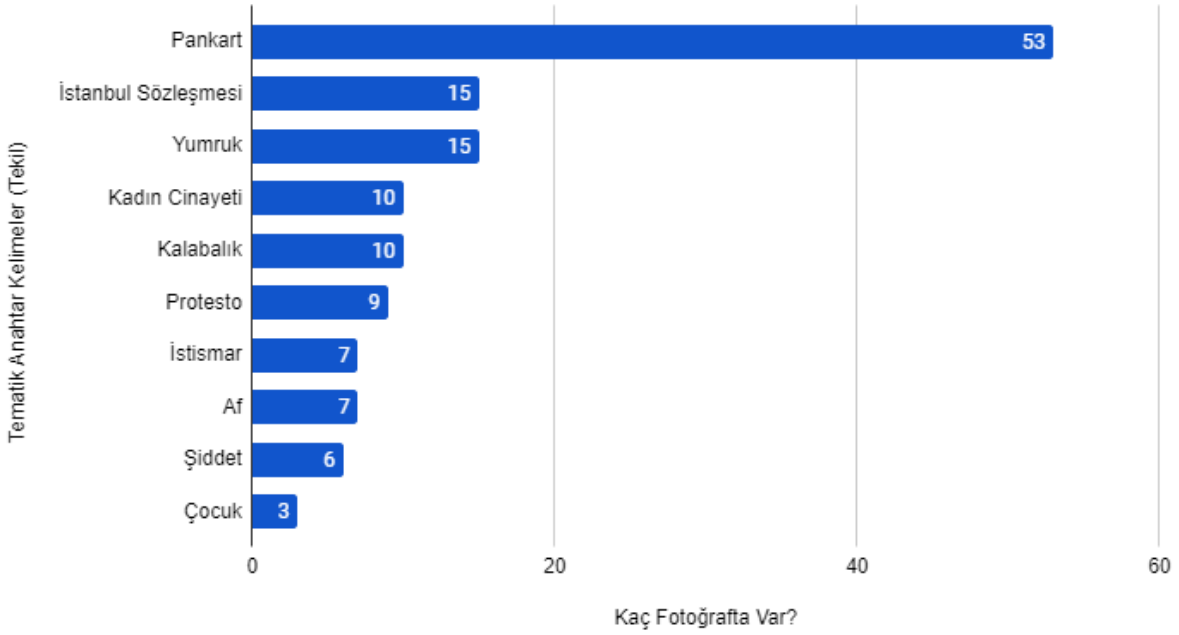
İndirme Verilerinde Öne Çıkan Bulgular

En çok indirilen görselin ID numarasını, başlığını, yükleyen kullanıcıyı, tipini, beğeni ve indirme sayılarını, yüklenme tarihini, durumunu ve tematik anahtar kelimelerini içeren ve tarama sonucu oluşturulan ayrıntılı tablo [su sayfada](#) sunulmuştur. En çok indirilen görsellere ise [su klasörden](#) ulaşılabilir. Özetle:

- En çok indirilen 60 görseli 10 kullanıcı yüklemiştir. Bu görseller içinde "csgorsel" kullanıcısının yüklediği görseller 600 kez indirilmiştir, söz konusu kullanıcı bu açıdan birinci sıradadır. "emreorman" kullanıcısı 136 indirme ile onu izlemektedir. "dilara" kullanıcısının yüklediği görseller 44, "EvinArslan" kullanıcısınıninkiler 15 kez indirilmiştir.
- En çok indirilen görseller "csgorsel" kullanıcısının 92 ID numaralı (31 indirme), 94 ID numaralı (29 indirme ve 164 ID numaralı (28 indirme) görselleriyle "emreorman" kullanıcısının 453 (31 indirme) ve 154 ID numaralı (29 indirme) görselleridir.
- 30'dan fazla indirilen 2 görselden biri çocuk istismarı, diğeri İstanbul Sözleşmesi protestosu temalıdır. En çok indirilen görsellerin (gökkuşağı bayrak, sıkılı yumruk, İstiklal Caddesi yürüyüşü ve Themis heykeli hariç tutulursa) tamamının (60'ta 53) öznesi pankart ve dövizlerdir. "Adalet Sarayı" başlıklı görsel dışındakiler yürüyüşlerde/eylemlerde kaydedilmiş gibi görünmektedir.
- En çok indirilen görsellerin tamamı ücretsizdir ve aktif durumdadır. Beğeni işlevi kullanıcılarca çok az kullanılmaktadır. Bu görseller toplam 38 beğeni almıştır ve en çok indirilen fotoğrafların hiç beğeni almadığı, dolayısıyla iki metrik arasında bir bağıntı olmadığı görülmektedir.
- En çok indirilen görseller Temmuz 2020-Nisan 2021 döneminde yüklenmiştir. Yüklenme zamanlarına göre anlamlı bir örüntü gözlenmemiştir. Ancak 2020'de görsellerin daha ağırlıklı olarak akşam ve gece yüklendiği, 2021'e yaklaştıkça ve 2021 içinde gündüz yüklenen görsel sayısının arttığı görülmüştür.

Araştırmanın bu aşamasında saptanan indirme sayıları, ilk aşamadaki bulgulara ters düşen kritik/beklenmedik bir veri sunmamaktadır. Sadece beğeni işlevi konusunda şu söylenebilir: Kullanıcılarca neredeyse hiç tercih edilmediği gözlenen bu özellik değiştirilebilir veya kaldırılabilir. Bu karar, odak grupları ve benzeri yöntemlerle yapılabilecek bir kullanıcı deneyimi araştırmasından elde edilecek veriler eşliğinde şekillendirilmelidir.

En Çok İndirilen Fotoğraflarda En Sık Kullanılan Temalar

Genel Değerlendirme ve Öneriler

Bu bulgulardan yola çıkarak dernek yöneticileriyle yaptığımız bir dizi görüşmede detaylandırılan dijital etkinin artırılması bazı değerlendirme ve öneriler özetle şöyledir:

- Yüksek trafikli bir çok haber sitesinde görsellerin kullanıldığı görülmektedir.
- Haber siteleri dışındaki platformlarda csgorselarsiv fotoğraflarının yayılımı oldukça düşüktür.
- Arama motorlarıyla iş birlikleri geliştirilebilir.
- Cinsel şiddetle ilgili içeriklerde kamu yararına aykırı olmayan fotoğrafların kullanılması yönündeki çabalar sosyal sorumluluğun gereğidir.

MINT